

Tlf: 46 37 30 33
roskilde@bdo.dk
www.bdo.dk

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Rabalderstræde 7, 2. sal
DK-4000 Roskilde
CVR-nr. 20 22 26 70

BALLERUP KOMMUNE
Revisionsberetning nr. 4
ÅRSREGNSKABET FOR 2023
Side 83 - 112

1	KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2023	83
1.1	INDLEDNING	83
1.2	REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	83
1.3	REVISIONSBEMÆRKNINGER	83
2	VURDERING AF KOMMUNENS LIKVIDITET	84
3	REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI	85
3.1	VÆSENTLIGHEDSNIVEAU	86
3.2	FORUDDEFINERET RISIKO, JF. GÆLDENDE REVISIONSSTANDARDE	86
3.3	DRØFTELSER MED LEDELSEN OM RISIKO FOR BESVIGELSER	87
3.4	REVISION UDFØRT I ÅRETS LØB	87
3.5	DEN AFSLUTTENDE REVISION	87
4	REGNSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER	88
4.1	ØKONOMIREGULATIV	88
4.2	BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER	88
4.3	BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER	89
5	LØN- OG PERSONALEOMRÅDET	90
5.1	FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION	90
6	JURIDISK-KRITISK REVISION OG LOVPLIGTIG FORVALTNINGSREVISION, JF. STANDARD FOR OFFENTLIG REVISION (SOR 6 OG 7)	90
7	REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER	92
8	REVISION AF ÅRSREGNSKABET	93
8.1	ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD	93
8.2	BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL	94
8.3	TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER	94
8.4	REFUSION AF KØBSMOMS	94
8.5	LØNNINGER OG VEDERLAG	95
8.6	ANLÆGSVIRKSOMHED	95
8.7	BALANCEN	95
8.7.1	Generelt	95
8.7.2	Materielle og immaterielle anlægsaktiver	96
8.7.3	Finansielle anlægsaktiver	96
8.7.4	Omsætningsaktiver	96
8.7.5	Hensatte forpligtelser	96
8.7.6	Gæld	96
8.8	EVENTUALPOSTER	97
8.9	LÅNOPTAGELSE	97
9	REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION	97

9.1	REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER	97
9.2	LØBENDE REVISION	98
9.2.1	Generelt	98
9.2.2	Formål	98
9.2.3	Revisionens omfang og udførelse	98
9.2.4	Forretningsgange, interne kontroller samt gennemgang af personsager.	99
9.3	TEMAREVISION 2023 - KOMMUNERNES FOKUS PÅ PROGRESSION FOR BORGERE I FLEKSJOB MED MEGET BEGRÆNSET ARBEJDSEVNE	100
9.4	AFSLUTTENDE REVISION	101
9.4.1	Regnskabsaflægning og restafregning af refusion	101
9.4.2	Revision af note vedr. Finanslovens Hovedkonti på områder med statsrefusion og tilskud	101
10	AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.	102
10.1	DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	102
10.2	PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	102
11	LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING	102
12	REVISORS ERKLÆRING	103
BILAG 1	REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION	104
BILAG 2	PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER	108
BILAG 3	OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV	110
BILAG 4	ROTATIONSPLAN OG OPFØLGNING - FORVALTNINGSREVISION OG JURIDISK-KRITISK REVISION	112

Til Ballerup Kommunes Kommunalbestyrelse

1 KONKLUSION PÅ REVISIONEN AF KOMMUNENS ÅRSREGNSKAB FOR 2023

1.1 INDLEDNING

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har den 17. maj 2024 afsluttet revisionen af Ballerup Kommunes regnskab for året 2023.

I henhold til Lov om kommunernes styrelse og revisionsregulativet for Ballerup Kommune afgives hermed revisionsberetning om den udførte revision af årsregnskabet.

Revisionen har omfattet siderne 11-44, 48-56 og 225-239 i "Årsregnskab 2023".

Hovedtal (mio. kr.)	Budget (oprindeligt)	Regnskab
Regnskabsopgørelse (udgiftsbaseret)	For året 2023	For året 2023
Resultat af ordinær driftsvirksomhed	-167,4	-346,4
Resultat af det skattefinansierede område.....	25,9	-136,7
Resultat af forsyningsvirksomhederne.....	-1,7	-5,8
Balance	31.12.2022	31.12.2023
Aktiver	4.342,1	4.442,8
Egenkapital.....	1.364,4	1.463,0

Positive tal = underskud/gæld

Negative tal = overskud/aktiver

1.2 REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION

Vi har ved revisionen ikke konstateret kritiske forhold af en sådan væsentlighed eller karakter, at det kommer til udtryk i revisionspåtegningen på årsregnskabet, og vi vil derfor forsyne årsregnskabet med en påtegning uden forbehold.

Revisionspåtegningen følger den gældende standard for kommuner og er gengivet i vedhæftede bilag 1.

1.3 REVISIONSBEMÆRKNINGER

1.3.1 Generelt

Vi har pligt til løbende at vurdere, om der skal skrives en revisionsbemærkning, hvis

- regnskabets poster ikke er i overensstemmelse med kommunalbestyrelsens beslutninger
- der er handlet i strid med gældende love og bestemmelser
- lovligheden af en post eller disposition anses for tvivlsom
- der ved gennemgang af de etablerede forretningsgange konstateres væsentlige mangler i kontrolmæssig henseende, idet revisionen samtidig kan fremsætte forslag til udbedring af konstaterede mangler
- foreskrevne forretningsgange i øvrigt ikke er fulgt
- udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger ikke er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

1.3.2 Revisionsbemærkninger til årsregnskabet for 2023

Eventuelle revisionsbemærkninger vedrørende revisionen af årsregnskabet for 2023 skal behandles af Kommunalbestyrelsen.

Den udførte revision for året har ikke givet anledning til revisionsbemærkninger, udover opfølgning på og fastholdelse af sidste års revisionsbemærkning. Vi henviser til afsnit 1.3.3 nedenfor.

1.3.3 Opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger

Ved den afsluttende revision har vi foretaget opfølgning på tidligere revisionsbemærkninger samt andre væsentlige forhold omtalt i tidligere revisionsberetninger.

Nedenfor er tidligere afgivne revisionsbemærkninger samt den opfølgning, der er gennemført af kommunen i forhold til bemærkningerne, gengivet.

Revisionsberetning nr. 3 (side 53-54), dateret 24. maj 2023:

Ved revisionen af årsregnskabet for 2021 og 2022 konstaterede vi, at kommunen ikke havde udført og dokumenteret systemafstemninger vedr. KY, hvilket er rapporteret i revisionsberetningen vedrørende 2021 og 2022.

Vi anbefalede, at kommunen snarest fik udarbejdet en konkret handleplan, som sikrede, at der blev etableret systemafstemning for 2021 og 2022, samt får udarbejdet en arbejdsgang, der sikrer, at afstemningen udføres fremadrettet.

I forbindelse med revisionen af 2023 kan det konstateres, at der er udført et betydeligt arbejde med opfølgning på forholdet, men også at kommunen ikke er helt i mål med afstemningerne trods målrettet indsats.

Kommunen har været i proces med afstemning af årene 2021, 2022 og 2023, og der arbejdes med forståelsen af materialet til brug for afstemningerne.

Kommunen arbejder på yderligere styrkelse af kvaliteten af afstemningerne. Kommunen er begyndt at benytte Marc-afstemning som afstemningsværktøj, og det er primært koblingen mellem brugen af dette værktøj til sammenstilling, og det der reelt skal indgå i en afstemning og opfølgning herpå, herunder afklaring konstaterede differencer m.v., der mangler.

Det vurderes positivt, at kommunen har fået afstemt KY til E-indkomst, mens der dog fortsat mangler afstemning til driften samt afstemning af mellemregningskonti.

Konklusion

Kommunen har, som det fremgår, indledt proces ift. at få afstemningerne af KY udført for årene 2021, 2022 og 2023, jf. ovenfor. Trods kommunens proces og arbejde med afstemningerne, fastholdes revisionsbemærkningen for 2023, idet man endnu ikke er helt i mål med arbejdet.

Det er sammen med administrationen aftalt, at afstemningerne er udarbejdet ved den løbende revision i 2024. Vi vil her følge op på forholdet og baseret på det hidtidige forløb, er det vores forventning, at forholdet kan lukkes endeligt af i løbet af 2024.

2 VURDERING AF KOMMUNENS LIKVIDITET

Vi har foretaget en overordnet analyse af det likvide beredskab.

Kommunen skal overholde lånebekendtgørelsens bestemmelser, således at kommunens likviditet, opgjort efter kassekreditreglen, altid skal være positiv. Det betyder, at kommunens gennemsnitlige daglige kassebeholdning, beregnet for de sidste 365 dage, ikke må være negativ.

Kommunen har ultimo regnskabsåret 2023 en gennemsnitlig kassebeholdning på 734,9 mio. kr., hvilket er en stigning på 43,3 mio. kr. i forhold til ultimo 2022, hvor den gennemsnitlige kassebeholdning ultimo regnskabsåret udgjorde 691,6 mio. kr. Den gennemsnitlige kassebeholdning er over kommunens vedtagne økonomiske målsætning om, at en gennemsnitlig 12 måneders likviditet skal være på 8.000 kr. pr. borger.

Kassekreditreglen og kommunens målsætning for likviditet er således overholdt i regnskabsåret 2023.

Ved kommunens budgetopfølgning, den 31. marts 2024, har Ballerup Kommune opgjort likviditeten efter kassekreditreglen på 813,5 mio. kr. Af de 813,5 mio. kr. er ca. 30 mio. kr. brugerfinansieret likviditet vedrørende forsyningsvirksomhed.

Efter korrektion for den stigende ejendomsskatteindtægt er likviditeten efter kassekreditreglen 798,6 mio. kr., hvoraf ca. 30 mio. kr. er brugerfinansieret likviditet vedrørende forsyningsvirksomhed.

Konklusion

Det er vores samlede vurdering, at kommunen, jf. det opnåede regnskabsresultat for 2023 og budgetoplysningerne for 2024, har et likvidt beredskab indenfor rammerne af kommunes økonomiske politik, og vi har således ikke konstateret forhold, der kan rejse tvivl om, at kommunen kan efterleve lånebekendtgørelsens regler om gennemsnitlig likviditet.

3 REVISIONSMETODIK OG -STRATEGI

Målet med revisionen af regnskabet er at sætte BDO i stand til at udtrykke en konklusion om, hvorvidt årsregnskabet i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets¹ krav i Budget- og regnskabssystem for kommuner, med fokus på områder med betydelig risiko for fejl i årsregnskabet.

Revisionen rettes mod områder og forretningsgange, hvor det vurderes, at der kan opstå risiko for væsentlige fejl i årsregnskabet eller risiko for kritik af kommunens forvaltning, i henhold til styrelseslovens bestemmelser eller revisionsaftalen.

En opdatering af revisionsstandarden ISA 315 har øget kravene til revisionens fokus på gennemgang og vurdering af væsentlige forretningsgange og kontroller. Standarden stiller også øgede krav til revisors gennemgang af kommunens IT-systemer, samt hvordan disse påvirker data i årsregnskabet og det interne kontrolmiljø. Ved gennemgang af kommunens dokumentation af forretningsgange, kontroller og IT-systemer har vi vurderet, hvor der er størst risiko for fejl i årsregnskabet. Vores revisionsstrategi og revisionshandling er designet til at imødegå de risici, som vi har identificeret i forbindelse med vores gennemgang.

Særligt IT-systemernes understøttelse af og mulige påvirkning på årsregnskabet har fået yderligere betydning for revisionen, som følge af den øgede digitalisering og automatisering, som kommunen oplever. Derfor vil vores revision også have forøget fokus på kommunens processer og kontroller omkring funktionsadskillelse og rettigheder i de IT-systemer, som har særlig betydning for årsregnskabet og regnskabsaflæggelsen.

Kommunens dokumentation indenfor de pågældende områder er således af central betydning ikke kun for kommunen, men også for tilrettelæggelsen af en fortsat effektiv revision.

¹ Ministeriereference er i nærværende revisionsberetning generelt Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som er det nuværende referenceministerium, uanset at ministerierne tidligere har omfattet forskellige områder og været benævnt f.eks. Indenrigs- og Boligministeriet

Kommunens drift er i vid udstrækning baseret på systemunderstøttede forretningsgange. Vi har derfor i overvejende grad tilrettelagt en kontrolbaseret revisionsstrategi på væsentlige områder, mens der i begrænset omfang udføres substansbaserede handlinger. Revisionen tager udgangspunkt i, at vi ved stikprøver indhenter dokumentation for eller på anden måde får bekræftet bogføringens og årsregnskabet's rigtighed. I forbindelse hermed tester vi forretningsgange og interne kontroller samt IT-kontroller, i det omfang vi finder det nødvendigt for revisionen af årsregnskabet.

Ved revisionen efterprøves således, om årsregnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Desuden vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

3.1 VÆSENTLIGHEDSNIVEAU

Ved udarbejdelse af revisionsplanen fastlægger BDO et acceptabelt væsentlighedsniveau for at vurdere beløbsmæssig væsentlig fejlinformation. Både beløbets størrelse (kvantitativ) og arten (kvalitativ) af fejlinformationen vurderes.

Væsentlighedsniveauet fastlægges for årsregnskabet som helhed, og væsentlighedsniveauet anvendes både i planlægningsfasen og ved afslutning af revisionen.

Væsentlighedsniveauet er bestemmende for, hvor stor en fejl vi kan acceptere uden at skulle tage forbehold for, om regnskabet er rigtigt.

Med udgangspunkt i Ballerup Kommunes størrelse har vi anvendt et væsentlighedsniveau på ca. 113 mio. kr.

Vi skal informere kommunalbestyrelsen om eventuelle regnskabsmæssige forhold, som ikke er korrigerede i årsregnskabet. Vi har valgt at informere om fejl, som har en påvirkning på regnskabsopgørelsens regnskabsposter større end 5 % af det anvendte væsentlighedsniveau på ca. 113 mio. kr., svarende til ca. 5,6 mio. kr.

Vi har ikke konstateret sådanne ikke-korrigerede forhold i forbindelse med regnskabsaflæggelsen for 2023.

Om revisionens tilrettelæggelse og udførelse samt ledelsens og revisors opgaver og ansvar henvises i øvrigt til vores beretning om tiltrædelse pr. 1. januar 2021 (beretning nr. 1)

3.2 FORUDEFINERET RISIKO, JF. GÆLDENDE REVISIONSSTANDARDER

Revisor skal i henhold til gældende revisionsstandarder vurdere en eventuel betydelig risiko for væsentlige fejlinformationer i årsregnskabet, som følge af ledelsens eventuelle og generelle mulighed for tilsidesættelse af (interne) kontroller.

Med henblik på at afdække denne risiko for væsentlige fejlinformationer i årsregnskabet, har vi udført følgende revisionshandling:

- Analyse af posterings i finansbogholderiet for hele året med henblik på identifikation af usædvanlige posterings eller posterings uden for den normale drift.
- Stikprøvevis kontrol af væsentlige posterings og andre justerings, der er foretaget i forbindelse med regnskabsafslutningen, til underliggende dokumentation.
- Forespørgsel til ledelsen samt nøglepersoner om hvorvidt, de er bekendte med eller har haft mistanke om upassende eller usædvanlig aktivitet i forbindelse med regnskabsaflæggelsen.

- Vurderet om ledelsen har udvist neutralitet i forbindelse med udøvelsen af eventuelle væsentlige regnskabsmæssige skøn.
- Vurderet om ledelsen har fremlagt relevant underliggende dokumentation på vores anmodning, som understøtter indregning og måling af indtægter, omkostninger, aktiver og forpligtelser i årsregnskabet.

Forespørgsler, jf. ovenstående, er dels sket i forbindelse med møder og drøftelser og dels ved indhentelse af ledelsens regnskabserklæring til brug ved revisionen.

Vi har ikke identificeret posteringer, usædvanlige posteringer eller posteringer uden for den normale drift i forbindelse med vores revision.

Det er vores vurdering, at ledelsen har udvist neutralitet i forbindelse med udøvelsen af eventuelle væsentlige regnskabsmæssige skøn.

3.3 DRØFTELSE MED LEDELSEN OM RISIKO FOR BESVIGELSER

Under revisionen har vi forespurgt ledelsen om risikoen for besvigelser. Ledelsen har over for os oplyst, at kommunen efter ledelsens vurdering har et effektivt kontrolmiljø, der afdækker risikoen for, at årsregnskabet kan indeholde væsentlig fejlinformation, herunder fejlinformation som følge af besvigelser.

Ledelsen har desuden oplyst, at den ikke har kendskab til besvigelser eller igangværende undersøgelser af formodede besvigelser.

3.4 REVISION UDFØRT I ÅRETS LØB

Revision i årets løb er blandt andet udført ved besøg i den kommunale forvaltning. Formålet med den løbende revision er dels at udøve en aktuel og vedkommende revision, der giver mulighed for løbende at fremsætte forslag til forbedringer under skyldig hensyntagen til omkostninger og risici, dels at medvirke til at sikre et betryggende og effektivt grundlag for regnskabsaflæggelsen i kommunen.

Vi gennemgår og vurderer kommunens forretningsgange med henblik på at identificere, hvor der kan forekomme væsentlige risici for fejl i årsregnskabet. Vi adresserer de risici, som vi identificerer, således kommunen får indblik i de revisionsmæssige overvejelser og eventuelle regnskabsmæssige konsekvenser.

Ved den løbende revision gennemgår vi kommunens interne kontroller, IT-kontroller og væsentlige forretningsgange på forvaltningsområderne. Vi lægger vægt på ledelse og styring som indfaldsvinkel til revisionen, og der er således fokuseret på kommunens målsætninger og strategier for området, samt på hvorvidt de tilrettelagte procedurer og det etablerede ledelsestilsyn understøtter disse strategier og målsætninger.

3.5 DEN AFSLUTTENDE REVISION

Den afsluttende revision har til formål at bekræfte, at de konklusioner m.v., som er truffet på baggrund af den udførte revision i løbet af året, fortsat er gældende.

Den afsluttende revision har desuden til formål at sikre, at det af kommunen aflagte årsregnskab ikke indeholder væsentlige fejl. Det vil sige, at årsregnskabet i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med Budget- og regnskabsystem for kommuner.

4 REGSKABSFØRING OG INTERNE KONTROLLER

4.1 ØKONOMIREGULATIV

Vi har gennemgået kommunens økonomiregulativ og herunder vurderet, om økonomiregulativet fortsat beskriver rammen og reglerne for, hvordan kommunens økonomistyring, kasse- og regnskabsvæsen mv. udøves i praksis.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at økonomiregulativet i nødvendigt omfang beskriver rammen og reglerne for kommunens kasse- og regnskabsvæsen, herunder niveauet for de interne kontroller og ledelsestilsynet.

Vi skal dog fortsat anbefale, at der foretages en gennemgang og ajourføring af økonomiregulativet, idet regulativet ikke på alle områder beskriver de faktiske forhold. Eksempelvis aflægges der ikke halvårsregnskab som beskrevet i punkt 5.2 i økonomiregulativet.

I de følgende afsnit har vi kort omtalt vores handlinger på relevante områder med henblik på at bekræfte, om konkrete og væsentlige dele af principperne for økonomistyring fungerer i praksis.

4.2 BILAGSBEHANDLING, FUNKTIONSADSKILLELSE OG INTERNE KONTROLLER

Vi har valgt at sætte fokus på kommunens interne kontroller og forretningsgange vedrørende styring af indkøb, herunder om bilagsbehandlingen i kommunen overholder de regler, som er vedtaget i økonomiregulativet.

Regulativet indeholder følgende grundlæggende regler for den elektroniske bilagsbehandling i kommunen:

- Den ledelsesmæssige kontrol af øvrige bilag er integreret i de budgetansvarliges almindelige ledelsestilsyn ud fra en afvejning af risiko og væsentlighed. Det fremgår af økonomistyringsregulativet, at de budgetansvarlige har pligt til at tilrettelægge, beskrive, udføre og dokumentere et økonomisk ledelsestilsyn.

Vi har ved stikprøvevis test af kontroller efterprøvet, om bilagsbehandlingen og de interne kontroller følger disse regler, og i det hele taget er tilrettelagt hensigtsmæssigt og betryggende.

Der er ikke etableret en fuldstændig funktionsadskillelse mellem disponerende, registrerende og kontrollerende funktioner i kommunen. Dette forhold forøger risikoen for fejl som følge af tilsigtede eller utilsigtede handlinger eller mangler.

Ledelsen har etableret kompenserende kontroller, der reducerer risici som følge af den manglende fuldstændige funktionsadskillelse. Blandt andet er der kontrol af pengestrømme, som ikke er omfattet af NemKonto, budgetansvarliges ledelsestilsyn, systemansvarliges kontroller af indberetninger og kontrol med særligt risikofyldte bilag.

På baggrund heraf har vi foretaget test af kommunens bilagsbehandling og interne kontroller.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens forretningsgange for indkøb, herunder bilagsbehandling, generelt set er velfungerende, og dermed er tilrettelagt på en hensigtsmæssig og betryggende måde. Dette begrundes vi bl.a. med, at økonomiafdelingen har etableret et tæt tilsyn med bilagsbehandlingen i de enkelte bogføringsenheder. Herigennem opsamler økonomiafdelingen løbende viden om kvaliteten i bilagsbehandlingen, som gør det muligt at reagere hurtigt, hvis enkelte bogføringsenheder er bagud med bilagsbehandlingen.

Ovenstående underbygges af vores stikprøvevise gennemgang af kommunens interne kontroller, hvor der ikke blev konstateret fejl eller mangler eller udsøgninger, som viste, at de enkelte bogføringsenheder var ajour med bogføringen. Vi har heller ikke fundet bogføringsfejl i de konkrete bilag, som vi har revideret, hvis vi ser bort fra vores stikprøver i bilag omkring årsskiftet, jf. nedenfor.

Ved vores stikprøver af bilag omkring årsskiftet for kontrol af korrekt periodiseringer, har vi fundet flere fejl, som kommunen er enig i. Vi har efterfølgende afdækket dette ved fælles indsats.

Det anbefales, at kommunen fremover, inden aflæggelse af regnskabet, opsætter kontrol af bogføringer omkring statusdagen, dvs. december/januar, således det sikres, at bilag bogføres i det rette regnskabsår.

4.3 BEHOLDNINGSEFTERSYN OG GENNEMGANG AF UDVALGTE BALANCEPOSTER

Vi har foretaget et uanmeldt beholdningseftersyn pr. 30. september 2023, som har omfattet kontrol af tilstedeværelsen af kommunens likvide aktiver, midlertidige anbringelser, fejlkonti og ventende remittering.

Vi har undersøgt, om den etablerede kassevirksomhed fungerer betryggende og følger reglerne for kassekontrol mv., som beskrevet i økonomiregulativet.

Desuden har vi vurderet og stikprøvevis testet de generelle forretningsgange og kontroller for afstemning af balancekonti.

Vi har ved revisionsbesøget fokuseret på at undersøge, om de enkelte afdelinger overholder reglerne i økonomiregulativet om løbende afstemning af balancekonti.

Afstemningsprocedurerne skal sikre, at balancens poster løbende bliver afstemt og udlignet, så der ikke opstår uafklarede mellemværender og differencer med borgere, virksomheder og myndigheder.

Økonomiafdelingen har i et underbilag til regulativet beskrevet kravene til afstemning af balancekonti, som bl.a. indeholder en beskrivelse af ansvarsfordelingen, tidsterminer og de indholdsmæssige krav til en afstemning. Økonomiafdelingen har også etableret et løbende tilsyn med, at afstemningsrutinerne bliver overholdt.

Vi har stikprøvevis efterprøvet, om de enkelte afdelinger er ajour med afstemningsarbejdet i forhold til kommunens fastlagte regler og tidsterminer.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunens kassevirksomhed fungerer betryggende og følger de regler, som Kommunalbestyrelsen har vedtaget.

Under eftersynet fik vi bekræftet tilstedeværelsen af de likvide beholdninger.

Det er vores opfattelse, at der er etableret en betryggende forretningsgang for afstemning af balancens konti, som sikrer en løbende afstemning af balancens poster. Dette underbygges af vores stikprøver på udvalgte balanceposter.

De udarbejdede forretningsgangsbeskrivelser for afstemningsarbejdet er nu fuldt ud implementeret i organisationen og har efter vores vurdering givet gode rutiner omkring afstemningsarbejdet.

5 LØN- OG PERSONALEOMRÅDET

5.1 FORRETNINGSGANGE OG SAGSREVISION

Lønrevisionen har til formål at kontrollere, om forretningsgange og interne kontroller omkring indberetning og udbetaling af løn fungerer betryggende.

Vores lønrevision tager afsæt i en vurdering af de arbejdsgange og interne kontroller, som har væsentlig betydning for løndannelsen både centralt og decentralt. På baggrund af denne vurdering har vi udvalgt en række lønsager til test af forretningsgangene.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen har et tilfredsstillende kontrolmiljø på lønområdet, som imødegår de væsentligste risici. Der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at lønninger udbetales i overensstemmelse med de relevante regler i forhold til de processer, som kommunen har ansvaret for.

6 JURIDISK-KRITISK REVISION OG LOVPLIGTIG FORVALTNINGSREVISION, JF. STANDARD FOR OFFENTLIG REVISION (SOR 6 OG 7)

Den lovpligtige revision omfatter ifølge Styrelsesloven både finansiel revision, juridisk-kritisk revision og løbende forvaltningsrevision.

Den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevisionen er udført integreret og sideløbende med den finansielle revision på udvalgte lovmæssige og væsentlige områder.

Generelt

Det er i standarder for offentlig revision ("SOR") fastlagt, at revisor over en 5-årig periode skal gennemgå en række fast definerede plantemaer indenfor Juridisk-kritisk revision og Forvaltningsrevision som en del af den samlede revisionsproces.

Plantemaer udvalgt i år er "Gennemførelse af salg" under juridisk-kritisk revision og "Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter" under forvaltningsrevision.

Udgangspunktet for revisionen er, hvorvidt kommunens salg af primært grunde/bygninger mv. har den nødvendige bevilling/hjemmel og gennemføres i overensstemmelse med relevante kriterier, og at systemer og processer i budgetstyringen af flerårige investeringsprojekter er hensigtsmæssige.

Formål

Vi har foretaget juridisk-kritisk revision af, hvorvidt kommunens gennemførelse af salg udføres i overensstemmelse med de kriterier, der er relevante for de pågældende salg. De relevante kriterier kan eksempelvis være fastlagt af hjemmelsgrundlaget, af lovbestemmelser om salg af de pågældende typer eller af sædvanlig praksis.

Den udførte forvaltningsrevision omhandler budgetstyring af flerårige investeringsprojekter i form af en vurdering af, hvorvidt afholdelse af udgifter og projekternes faktiske gennemførelse forløber som forudsat. Det vil sige en vurdering af projekternes budgetmæssige rammer, herunder om ledelsen har etableret en hensigtsmæssig budgetlægning samt sparsommelig økonomisk styring og budgetopfølgning i overensstemmelse med relevante kriterier.

Revisionens omfang og udførelse

Til brug for udførelsen af juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevisionen, har vi foretaget gennemgang af kommunens retningslinjer i henhold til Ballerup Kommunes økonomiregulativ med tilhørende bilag og procedure og skabeloner på området, samt udvalgt en stikprøve i henholdsvis solgte ejendomme og grunde samt igangværende/afsluttede anlægsprojekter.

I forhold til energieffektivitet og investering i energiløsninger har vi ligeledes undersøgt, om der er opstillet overordnede målsætninger i relation til klimamål og politikker.

Materiale gennemgangen er efterfulgt af gennemgang af besvarelse af udsendt spørgeskema, opfølgende spørgsmål.

Vi har undersøgt, om ledelsen har fastlagt et hensigtsmæssigt styringskoncept, og at dette understøttes af passende styringsværktøjer og en passende økonomistyring. Vi har påset, at kommunen sikrer, at der er afgivet de fornødne bevillinger, at udbud og opfølgingsprocedurer mv. udføres i overensstemmelse med kommunens regelsæt herom.

Organisering

Det er vores vurdering, at organiseringen af ledelsesmæssige og administrative opgaver forbundet med styringen af anlægsprojekter overordnet medvirker til at sikre en sparsommelig, produktiv og effektiv drift. Vi vurderer, at der generelt er et tæt samarbejde mellem fagområdet og økonomiafdelingen, som skal sikre, at administrationen og sagsbehandlingen afspejler gældende lovgivning og beslutninger truffet af Kommunalbestyrelsen i Ballerup Kommune.

Ledelse, styringsværktøjer og økonomistyring

Det er generelt vores opfattelse, at Ballerup Kommune har gode styringsværktøjer til at understøtte fastsatte mål og resultatstyring samt en god økonomistyring.

Ballerup Kommune har dog ikke en fast procedure omkring salg af grunde og ejendomme. Vores stikprøver i solgte grunde/bygninger har vist, at lovgivning og kommunens regelsæt på området i de kontrollerede sager overholdes.

Ballerup Kommune anvender en overordnet styringsmodel for anlægsprojekter og har derigennem fastlagt organiseringen og styringen af kommunens anlægsaktiviteter. Styringsmodellen er suppleret med underliggende materialer/systemer, der delvist medvirker til at sikre en ensartet tilgang til sags- og økonomistyringen fra de enkelte fagforvaltninger og i forhold til samarbejdet med Økonomiafdelingen.

Det er vores vurdering, at Ballerup Kommune har etableret systemer og processer for budgetlægning og budgetopfølgning af flerårige investeringsprojekter, der i al væsentlighed medvirker til at sikre god og effektiv økonomistyring og forvaltning.

Målsætninger (Klima)

Ballerup Kommunes Kommunalbestyrelse har godkendt kommunens klimahandleplan med kommunens mål for CO₂ og klima m.m. Godkendelsen er sket i 2023, og første opfølgning herpå er således i 2024. Kommunen har bl.a. en pulje til opsættelse af el-ladestander.

Der er ikke fastsat energimål på de enkelte projekter. Kommunen har valgt at fokusere på andre områder ift. energi og klima.

Konklusion Juridisk-kritisk revision

Der er ikke fastsat nogen interne forretningsgange for salg af grunde og bygninger. Vores stikprøver af udvalgte salg af grunde og bygninger har vist, at sagerne behandles meget forskelligt, men vi har dog ikke konstateret regelbrud vedrørende gennemførelse af salg i de sager, vi stikprøvevist har kontrolleret. Sagerne behandles især forskelligt ift. fastsættelse af markedspris, hvor materialet eksempelvis nogle gange udgøres af udbudsmateriale og tilbud, og andre gange laves en egentlig salgsaftale. Ligesom der for nogle sager fremgår mægler vurdering, mens på andre sager fremgår der ingen mægler vurdering.

Gennemgangen har givet anledning til følgende anbefaling.

Det anbefales, at kommunen sikrer nedskrevne interne forretningsgange. Med fastsatte interne forretningsgange kan det øge muligheden for, at sagerne behandles mere ensrettet og efter fælles retningslinjer, samt sikres, at alle relevante oplysninger kommer med i alle sager til Kommunalbestyrelsen og Økonomiudvalget, ligesom sagerne og markedspriser vurderes ud fra fastsatte metoder.

Endvidere betyder nedskrevne forretningsgange m.v. efter vores opfattelse en øget sikkerhed mod afhængighed af nøglepersoner.

Konklusion Forvaltningsrevision

Kommunen har i regulativet fastsat en frist på 3 måneder efter sidste betaling til aflæggelse af anlægsregnskaber. Det er dog ikke altid denne frist efterlevs. Afsluttede anlæg med anlægsregnskaber over 2 mio. kr. skal, jf. Budget- og regnskabssystemerne for kommuner, senest aflægges samtidigt med kommunens årsregnskab.

Der er opfølgingsmøder hver måned, hvor Center for Økonomi også deltager, der laves dog ikke referater for disse. Der er ikke fastsat nogen fastsatte rammer for projekterne ift., om og hvor meget opfølgning der skal ske. Vi er dog blevet oplyst, at større sager følges tættere.

Med baggrund i det undersøgte og vores stikprøvevise gennemgang kan det overordnet konkluderes, at Ballerup Kommune har en hensigtsmæssig organisering og styring af flerårige investeringsprojekter, herunder at budgetstyringen af anlægsprojekter sikrer en sparsommelig og produktiv anvendelse af ressourcerne, og der er løbende opfølgning på dette.

Kommunen har i sin indkøbs- og udbudspolitik overordnet formuleret mål for indkøb, udbud og bæredygtighed.

Gennemgangen har givet anledning til følgende anbefaling:

Vi anbefaler, at kommunen enten efterlever egne principper for anlægsstyring og sikrer, at anlægsregnskaber aflægges inden for fristen på 3 måneder. Alternativt, at kommunen ændrer fristen til f.eks. 6 måneder, eller aflægges anlægsregnskaberne som et bilag til kommunens årsregnskab.

Vi anbefaler, at kommunen i indkøbspolitikken eller andet relevant sted inkluderer en grænse eller andre kriterier for afvejning af den økonomiske risiko på anlægsprojekter, altså hvornår man har eksterne byggeledere på, laver referater af opfølgingsmøder etc.

7 REVISION AF KOMMUNENS INTERNE IT-KONTROLLER

Omfang

Revisionen har omfattet revision af kommunens generelle it-kontroller for de it-systemer, der har betydning for kommunens regnskabsføring og regnskabsaflæggelse.

Vi har tilrettelagt revisionen ud fra en intern drøftelse mellem det finansielle team og it-revisionsteam, således, at relevante områder revideres ud fra en risikobaseret tilgang og ud fra forventet revisionsstrategi. I 2023 har revisionen omfattet følgende områder:

- Fujitsu Prisme 2015: Procedurer og kontroller for anskaffelse, ændring og vedligeholdelse, adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder, logisk adgangskontrol og systemadministration.
- Silkeborg Data Løn: Procedurer og kontroller for adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder og systemadministration.
- Microsoft AD: Procedurer og kontroller for patchmanagement, adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, logisk adgangskontrol og systemadministration.
- KSD: Procedurer og kontroller for adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder og systemadministration.
- KY: Procedurer og kontroller for adgangssikkerhed, herunder brugeradministration, brugerrettigheder og systemadministration.
- Outsourcing af centrale it-systemer, herunder kommunens egne kontroller samt indhentelse og vurdering af revisorerklæringer fra it-serviceleverandører.
- Netværkssikkerhed.
- Back up.

Det udførte arbejde

Vi har foretaget forespørgsler hos it-ledelsen, medarbejdere med ansvar og opgaver inden for it samt systembrugere.

Vi har udført revisionshandlinger i form af inspektioner, observationer og udførelse af kontroller, herunder gennemgang af modtagne dokumenter og materialer, efterprøvelse af interne it-kontroller og dokumentation herfor samt test af de interne it-kontrollers funktionalitet, hvor dette er relevant.

Vi har baseret revisionen på eksterne revisorerklæringer med høj grad af sikkerhed for de dele af it-systemerne, som henholdsvis IT-forsyningen, Fujitsu, Silkeborg Data, KMD og NetCompany er ansvarlige for i henhold til aftale med kommunen.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at kommunen generelt har implementeret hensigtsmæssige interne it-kontroller, der medvirker til at opretholde informationernes integritet og sikkerheden af data, som it-systemerne behandler i forhold til regnskabsføringen og regnskabsaflæggelsen.

Vi har dog konstateret mindre væsentlige kontrolmangler i forretningsgangene, der relaterer sig til brugeradministration.

Disse forhold vurderes at være mindre væsentlige i forhold til kommunens årsregnskab for 2023. Vi vil følge op herpå i 2024 for at sikre tilstrækkelig sikkerhed omkring IT-anvendelsen.

8 REVISION AF ÅRSREGNSKABET

8.1 ÅRSREGNSKABETS OPBYGNING OG INDHOLD

Vi har undersøgt, om kommunens regnskabsaflæggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Indenrigs- og Sundhedsministeriets gældende regler.

Vi har gennemgået de processer og interne kontroller, herunder IT-kontroller, som kommunen har implementeret til sikring af et hensigtsmæssigt regnskabsgrundlag for årsregnskabet.

Ved denne gennemgang har vi vurderet, om kommunen i tilstrækkelig grad sikrer korrekt regnskabsaf-læggelse ved hjælp af procedurer, ansvarsplacering og ledelsestilsyn, og vi har kontrolleret, at der foreligger et passende grundlag til at identificere og opgøre eventuelle reklassificeringer m.v.

Vi har vurderet, om der i forhold til årsregnskabet fra sidste år er foretaget ændringer i kommunens regnskabspraksis, samt om disse ændringer er godkendt af Kommunalbestyrelsen. Det er desuden vur-deret, om de foretagne ændringer er i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets reg-ler, og om de er tilstrækkeligt belyst ved regnskabsaf-læggelsen.

Konklusion

Vi har i det væsentligste ikke konstateret mangler under vores gennemgang af kommunens regnskabsaf-læggelse, og det er vores vurdering, at kommunen har hensigtsmæssige forretningsgange og interne kontroller på området.

Det er vores opfattelse, at kommunens regnskabsaf-læggelse er foretaget i overensstemmelse med formkravene i Indenrigs- og Sundhedsministeriets gældende regler.

8.2 BUDGET- OG BEVILLINGSKONTROL

Vi har stikprøvevis påset, at kommunens finansielle dispositioner er i overensstemmelse med det ved-tagne budget, meddelte tillægsbevillinger og øvrige beslutninger af bevillingsmæssig karakter.

Samtidig har vi undersøgt, om kommunens retningslinjer for budgetopfølgning og -kontrol er efterlevet, samt om kommunens bevillingsniveau er fastlagt i overensstemmelse med gældende regler.

Konklusion

Vi har i det aflagte regnskab ikke konstateret væsentlige overskridelse af de meddelte bevillinger, og det vedtagne bevillingsniveau er i overensstemmelse med gældende regler. Vi har ved revisionen ikke konstateret forhold, der rejser tvivl om going concern.

8.3 TILSKUD, UDLIGNING OG SKATTER

Tilskuds- og udligningsbeløb er stikprøvevis sammenholdt med opgørelser udarbejdet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, ligesom indtægtsførte skatter er påset i overensstemmelse med de af Skattesty-relsen foretagne fordelinger og meddelte oplysninger.

Vi har undersøgt, om kommunens kontering og periodisering er i overensstemmelse med konteringsreg-lerne i Budget- og regnskabssystemet for kommuner.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at tilskuds- og udligningsbeløb samt skatter er korrekt optaget i regnskabet.

8.4 REFUSION AF KØBSMOMS

Vi har ved den afsluttende revision påset, at opgørelsen af købsmomsrefusion er udarbejdet efter gæl-dende regler.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at opgørelsen af købsmomsrefusion er korrekt udarbejdet og korrekt optaget i regnskabet.

8.5 LØNNINGER OG VEDERLAG

Ved revisionen af årsregnskabet har vi undersøgt kommunens forretningsgange mv. i forhold til interne kontroller ved anvendelse af lønsystemet, bl.a. medarbejdernes muligheder for at indberette til egne CPR-numre.

Det er undersøgt, om lønsystemet er afstemt til bogholderiet/årsregnskabet.

Det er endvidere stikprøvevis kontrolleret, om de til Skattestyrelsen afgivne oplysninger om løn mv. er afstemt, ligesom det er kontrolleret, om tilbageholdt A-skat mv. er afregnet og afstemt.

Konklusion

Vi har ved vores revision ikke konstateret kritiske forhold.

8.6 ANLÆGSVIRKSOMHED

Vi har gennemgået udvalgte anlægsregnskaber/anlægsudgifter for at kontrollere, om der er korrekt sondring mellem anlæg og drift. Desuden har vi i vores gennemgang fokuseret på bilagene, som er konteret under de enkelte anlægsprojekter. Gennemgangen af bilagene har haft til formål at sikre, at bilagene behandles korrekt, jf. gældende konteringsregler, og at kommunens kasse- og regnskabsregulativ overholdes.

Vi har undersøgt kommunens regler vedrørende aflæggelse af anlægsregnskaber, herunder hvorvidt gældende lovgivning følges i forhold til aflæggelsen.

Konklusion

Det er vores vurdering, at kommunens anlægsregnskaber er udarbejdet og aflagt i overensstemmelse med gældende regler og kommunens retningslinjer.

8.7 BALANCEN

8.7.1 Generelt

Vi har ved den afsluttende revision foretaget en række handlinger med henblik på at vurdere, om kommunens aktiver og passiver er behandlet rigtigt i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabssystem for kommuner.

Vores gennemgang har omfattet udvalgte poster fra balancen, og vi har blandt andet foretaget test og kontroller af:

- om posterne er indregnet og målt i overensstemmelse med Budget- og regnskabssystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis
- om materielle og immaterielle anlægsaktiver er optaget i overensstemmelse med anlægskartotekets oplysninger, og at til- og afgang er korrekt registeret i anlægskartoteket
- om finansielle anlægsaktiver er korrekt værdiansat, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekte i forhold til kommunens ejerandele

- om omsætningsaktiver er korrekt indregnet og periodiseret
- om likvide beholdninger er korrekt indregnet og periodiseret
- om egenkapitalen er fordelt, registreret og klassificeret korrekt
- om indregning og måling af hensatte forpligtigelser er sket i overensstemmelse med gældende regler
- om gældsforpligtelser er korrekt indregnet og periodiseret.

8.7.2 Materielle og immaterielle anlægsaktiver

Vi har stikprøvevis kontrolleret, om materielle og immaterielle anlægsaktiver er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

8.7.3 Finansielle anlægsaktiver

Vi har stikprøvevis gennemgået kommunens finansielle anlægsaktiver særligt med henblik på kontrol af, om de finansielle anlægsaktiver er indregnede til korrekte værdier i henhold til kommunens regnskabspraksis, herunder at aktier, andelsbeviser og ejerandele i § 60-virksomheder er korrekt indregnede i forhold til kommunens ejerandele.

8.7.4 Omsætningsaktiver

Vi har kontrolleret, om mellemværender med pengeinstituttet er optaget til saldiene pr. 31. december og er afstemt med pengeinstituttets noteringer. Vi har indhentet engagementsoversigt fra pengeinstituttet.

Vi har stikprøvevis påset, at omsætningsaktiver er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

8.7.5 Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser består væsentligst af tjenestemandforpligtelser, arbejdsskadeforpligtelser og miljøforpligtelser.

Vi har gennemgået de væsentligste forpligtelser og påset, at de er optaget i kommunens årsregnskab i overensstemmelse med gældende regler, kommunens regnskabspraksis og valgte skøn.

8.7.6 Gæld

Vi har stikprøvevis påset, at gældsposterne er afstemt til underliggende dokumentation og indregnet i overensstemmelse med Indenrigs- og Sundhedsministeriets regelsæt og kommunens regnskabspraksis.

Sammenfattende konklusion på revisionen af balancen

Det er vores opfattelse, at balancens poster er dokumenteret tilfredsstillende. Kommunens forretningsgange, ledelsestilsyn og egne kvalitetskontroller har sikret en god kvalitet i afstemningerne.

Vores gennemgang af udvalgte poster bekræfter, at kommunens aktiver og passiver er indregnet i balancen i overensstemmelse med retningslinjerne i Budget- og regnskabsystem for kommuner og kommunens regnskabspraksis.

8.8 EVENTUALPOSTER

Eventualposter, der blandt andet omfatter kautions- og garantiforpligtelser samt eventualforpligtelser og -rettigheder, indregnes ikke i balancen.

Vi har gennemgået området, og vi har i den forbindelse modtaget en ledelseserklæring underskrevet af borgmester og kommunaldirektør samt indhentelse af advokatbrev, blandt andet til bekræftelse af oplysningernes korrekthed og fuldstændighed.

8.9 LÅNOPTAGELSE

Vi har gennemgået kommunens procedure for lånoptagelse og lånerammeopgørelse for bl.a. at påse, at denne følger Indenrigs- og Sundhedsministeriets regler på området.

Kommunen har på baggrund af låneramme 2023 valgt ikke at optage yderligere lån.

Konklusion

Vi har ved vores revision ikke konstateret forhold, som giver anledning til bemærkninger.

9 REVISION AF DE SOCIALE REGNSKABER - OMRÅDER MED STATSREFUSION

Efterfølgende redegøres for revisionsforløbet og vurderingerne af kommunens administration på det sociale område.

Revisionen udføres i overensstemmelse med gældende regler og praksis på området.

Vi har i forbindelse med revisionsbesøgene orienteret den administrative ledelse om revisionens omfang og resultater.

9.1 REVISIONSERKLÆRING VEDRØRENDE DE SOCIALE IT-SYSTEMER

I bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets ressortområder (revisionsbekendtgørelsen), er der fastsat en række krav til de dokumentations- og registreringssystemer, kommunen anvender i forbindelse med administrationen af en række opgaver på disse ressortområder.

Kommunen skal sikre, at der foreligger en uafhængig revisorerklæring om, at det pågældende system fungerer i et it-miljø med en tilfredsstillende system- og datasikkerhed, og at de interne kontroller i systemerne sikrer en fuldstændig og nøjagtig behandling af godkendte transaktioner.

Ovennævnte er gældende, hvis kommunen ved registrering af sagen og beregning af ydelsen, eller tilskuddet, anvender et it-system, eller hvis databehandlingen helt eller delvist foretages af andre end den dataansvarlige kommune.

Konklusion

Kommunen anvender registreringssystemer, hvor databehandlingen varetages af KMD og Netcompany.

Vi henviser til de udarbejdede erklæringer for 2023, som kommunen har fået fremsendt fra it-leverandøren:

- KY (Netcompany) - 9. februar 2024

- KSD (KMD) - 14. februar 2024

Der forelå for Kommunernes Pensionssystem (KP) ikke en revisorerklæring tilgængelig inden den 1. marts 2024, som ellers krævet, jf. gældende regnskabs- og revisionsbekendtgørelse på det sociale område. KOMBIT (Kommunernes it-fællesskab) har den 15. april 2024 meddelt, at der foreligger en ISAE 3402 - Type 1 erklæring, dateret 3. oktober 2023, som alene er et øjeblikbillede og dermed ikke dækker hele regnskabsperioden.

Vi har gjort STAR (Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering) opmærksom på forholdet. Kommunens daglige ledelse har overfor os tilkendegivet, at man vurderer, forholdet ikke giver anledning til risiko for væsentlige fejl i årsregnskabet, hvilket vi kan tilslutte os.

I de modtagne erklæringer har der ikke været forhold, der giver anledning til yderligere revision.

9.2 LØBENDE REVISION

9.2.1 Generelt

De efterfølgende afsnit vil indeholde en beskrivelse af formål, omfang samt revisionens udførelse, som er dækkende for samtlige reviderede personsagsområder. Personsagsområderne er opdelt i overensstemmelse med den autoriserede kontoplan på hovedfunktionsniveau og statens hovedkonti på Finansloven.

9.2.2 Formål

Formålet med revisionen er at efterprøve, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis, herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer samt procedurer for sagsbehandling på de sociale områder, er hensigtsmæssige og fungerer på betryggende vis.

Revisionen udføres i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik og bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets ressortområder.

9.2.3 Revisionens omfang og udførelse

Revisionen gennemføres ved en kombination af system- og substansrevision baseret på revisors faglige vurdering af kommunens systemer, forretningsgange, kontrolmiljø m.v.

Antallet af gennemgåede sager skal ses i sammenhæng med de anvendte revisionsmetoder, test af kontroller og forretningsgange samt substansrevision.

Udvælgelsen af personsager planlægges og gennemføres ud fra revisors faglige vurdering af væsentlighed og risiko, og der er lagt særligt vægt på følgende kriterier:

- Nyetablerede sager
- Sager af væsentlig økonomisk karakter
- Sager efter revisors vurdering
- Ressortministeriernes fastlagte kontrolpunkter

Det anføres for god ordens skyld, at revisionen ikke omfatter en socialfaglig vurdering, men alene en vurdering af det retlige grundlag i sagerne.

Vi har foretaget kontrol af, at bogførte udbetalinger mv. er sket med hjemmel i meddelte bevillinger samt gældende love og bestemmelser.

Vi har desuden efterprøvet, om kommunen ved sagsoprettelse og ved lovpligtige sagsopfølgninger har udnyttet muligheden for at foretage kontrol af oplysninger om økonomiske forhold, herunder i nødvendigt omfang har sammenholdt oplysninger fra forskellige registre med det formål at sikre, at der ikke udbetales uforenelige ydelser.

9.2.4 Forretningsgange, interne kontroller samt gennemgang af personsager.

I henhold til bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023 skal kommunen have tilrettelagt interne kontroller til sikring af kvaliteten i sagsbehandlingen.

Vi har foretaget vurdering af omfang og indhold samt rapportering af kommunens ledelsestilsyn.

Vi har endvidere efterprøvet, om kommunens administrative og regnskabsmæssige praksis (herunder forretningsgange, interne kontrolprocedurer, procedurer for sagsbehandling samt kvalitetskontrol) på de personsagsområder, som er omfattet af bekendtgørelsen, er hensigtsmæssig og fungerer på betryggende vis.

Ved personsagsgennemgangen har vi foretaget en gennemgang af de af ministerierne fastsatte kontrolpunkter, ligesom vi har gennemgået vores egne kontrolpunkter, som er fastsat ud fra væsentlighed og risiko samt som juridisk-kritisk revision.

Fejl og mangler ved den udførte sagsrevision vil blive indberettet i det digitale revisionssystem på kommunalrevision.star.dk, jf. § 73 i bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023.

Forretningsgange og interne kontroller

Det er vores vurdering, at der generelt er etableret hensigtsmæssige og betryggende forretningsgange mv. på personsagsområderne, samt at der administreres i overensstemmelse med disse.

Kommunen har etableret en hensigtsmæssig og betryggende kvalitetskontrol, som er med til at sikre læring, samt at risikoen for fejl minimeres. Kvalitetskontrollen udføres løbende og i overensstemmelse med kommunens retningslinjer. Der er ved udvælgelsen af emner til kvalitetskontrollen fokus på risikoområder som følge af væsentlige lovændringer, ændringer i forretningsgange, ændringer i personale, tidligere konstaterede fejl og it-systemer mv.

Personsager

På baggrund af den udførte revision er det vores opfattelse, at personsagerne generelt administreres i overensstemmelse med gældende regler.

På følgende områder har vi alene fundet få eller ingen fejl:

- Fleksjob med variabel refusion
- Sygedagpenge
- Ressourceforløb
- Dagpenge ved arbejdsløshed
- Fleksjob med fast refusion
- Selvforsørgelses- og hjemsendelsesprogram
- Personlig assistance til personer med handicap
- Personlige tillæg til pensionister
- SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste
- Grund- og resultattilskud

- Den centrale refusionsordning
- SEL § 109 og 110 - Generelle udgifter vedrørende Forsorghjem
- SEL § 181 - Hjælp til Flygtning mv. i enkelttilfælde

På følgende områder er der efter vores opfattelse behov for forbedringer af sagsadministrationen, idet der er konstateret fejl og mangler:

- Kontanthjælp
- Uddannelseshjælp
- Jobafklaring
- SEL § 42 Tabt arbejdsfortjeneste

På områderne Kontanthjælp, Uddannelseshjælp, Jobafklaring samt Tabt arbejdsfortjeneste er der fundet flere enkeltstående fejl uden direkte refusionsmæssig betydning. Fejlene kan have betydning for den enkelte borgers sagsforløb.

Der er fundet flere fejl vedrørende manglende vurdering af samtaleforløbet efter 6 måneder på tværs af områderne Sygedagpenge, Jobafklaring, Kontanthjælp og Uddannelseshjælp.

Det er på trods af de fundne fejl vores overordnede vurdering, at områderne i alt væsentlighed bliver behandlet i overensstemmelse med gældende regler.

Vi har haft dialog med kommunens administration om de konstaterede forhold, herunder administratio-
nens kommende opfølgning herpå samt handleplaner m.v.

For detaljeret rapportering af revisors og ressortministeriernes fastlagte kontrolpunkter henvises til kommunalrevision.star.dk.

9.3 TEMAREVISION 2023 - KOMMUNERNES FOKUS PÅ PROGRESSION FOR BORGERE I FLEKSJOB MED MEGET BEGRÆNSET ARBEJDSEVNE

I henhold til Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings skrivelse af 22. december 2022, samt skrivelse af 11. april 2023 med supplerende oplysninger vedrørende temarevisionen, er vi blevet bedt om at udføre temarevision for 2023 omhandlende kommunernes fokus på progression for borgere i fleksjob med meget begrænset arbejdssevne, jf. § 116, stk. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Formålet med temarevisionen er at sikre, at kommunernes visitation af borgere efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 116, stk. 2, er korrekt, og at der træffes korrekte afgørelser for de berørte borgere.

De sager, som vi har udvalgt til gennemgang, er på det tidspunkt i ansættelse i fleksjob med 8 effektive timer eller derunder.

Konklusion

Temarevisionen udføres som gennemgang ift. de 10 fokuspunkter, STAR har fastsat. Vi har foretaget gennemgang af 12 sager. De sager, som vi har udvalgt til gennemgangen, er på det tidspunkt i ansættelse i fleksjob med 8 effektive timer eller derunder. På baggrund af gennemgangen har vi noteret en række observationer i de gennemgåede sager. Det skal bemærkes, at temarevisionen er baseret på lovens intentioner, og ikke alle observationerne dermed er et lovkrav. Vi har på baggrund af gennemgangen følgende anbefalinger:

- Der bør arbejdes tydeligere med progression for de borgere, der ansættes med meget begrænset arbejdssevne.
- Det bør sikres, at der i sager med nedgang i timer foretages en revurdering af sagen.

I en række af de gennemgåede sager fremgik det ikke, at der var tale om visitation til et udviklingsfleksjob, jf. § 116, stk. 2. Det er dog oplyst i besvarelsen, at der efter februar 2022 nu fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling, at der er tale om visitation til et udviklingsfleksjob efter § 116, stk. 2.

Temarevisionen afrapporteres ligeledes ved indrapportering i det digitale revisionssystem kommunalrevision.star.dk.

9.4 AFSLUTTENDE REVISION

9.4.1 Regnskabsaflæggelse og restafregning af refusion

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt restafregningskemaerne til bogføringen. Vi har stikprøvevist undersøgt, om kommunens kontering af udgifter og indtægter vedrørende refusionsanmeldelserne er korrekt og kommer korrekt til udtryk i regnskabet.

Vi har påset, at kommunen har rettet data og registreret tilbagebetalinger, efterbetalinger og finansieringsbeløb mv. efter anvisningerne i bekendtgørelse om finansiering af visse offentlige ydelser, der udbetales til kommunerne, Udbetaling Danmark og arbejdsløshedskasserne.

Vi har ligeledes stikprøvevist kontrolleret, om eventuelle refusionsmæssige berigtigelser vedrørende tidligere år er korrekt opgjort og medtaget i refusionsopgørelserne.

Vi har påset, at der ved skattepligtige ydelser i alt væsentlighed er foretaget korrekt afregning af A-skat mv.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at restafregningskemaerne er aflagt i overensstemmelse med fagministeriernes regler for området, samt at kommunens restafregning af refusion på sociale udgifter, svarer til bogføringen.

Det anbefales, at det prioriteres at få udført systemafstemningen af KY til henholdsvis Finans samt E-indkomst. Vi henviser desuden til afsnit 1.3 vedr. vores revisionsbemærkning om afstemning af KY.

9.4.2 Revision af note vedr. Finanslovens Hovedkonti på områder med statsrefusion og tilskud

Vi har kontrolleret, at kommunen har afstemt note i årsregnskabet til bogføringen. Vi har vedrørende Finanslovens Hovedkonti kontrolleret, om disse er korrekte og kommer korrekt til udtryk i noten i overensstemmelse med den fastlagte kontobro mellem den kommunale kontoplan, jf. Budget- og regnskabsystemet for kommuner og den statslige kontoplan, jf. statens regnskabsregler.

Vi har påset, at noten er udarbejdet i overensstemmelse med de udmeldte krav til notens udformning, samt opdelt i kapitel 9, refusion.

Vedrørende kapitel 9 om refusion har vi kontrolleret, at oplysninger i noten er i overensstemmelse med kommunens bogføring og med kvitteringskrivelse fra statens refusionssystemet for restafregninger af refusioner og tilskud.

Vedrørende ydelsesrefusion er det kontrolleret, at notens oplysninger er afstemt kommunens bogføring og i overensstemmelse med årets modtagne refusioner modtaget fra YR - Ydelsesrefusionssystemer.

Der udarbejdes en revisorerklæring for YR - Ydelsesrefusionssystemet for Databehandleren DXC-Technology.

Medfinansiering samt ydelsesrefusion beregnes af YR - Ydelsesrefusionssystemet, hvor databehandlingen varetages af DXC-Technology. Vi henviser til den udarbejdede systemerklæring for 2023, som kommunen har fået fremsendt fra it-leverandøren, og som er dateret 16. februar 2024. Administrationen har på vores forespørgsel bekræftet, at den modtagne erklæring ikke har givet anledning til væsentlige spørgsmål eller forhold til opfølgning.

I tilknytning til revisionen af regnskabsnoten kan det oplyses, at der ikke er foretaget revision af enkeltsager på områder, hvor ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark og A-kasserne.

- Dagpenge ved arbejdsløshed (udbetaling)
- Særlig støtte til modtagere af kontanthjælp m.fl.
- Førtidspension med variabel medfinansiering
- Seniorpension

Konklusion

Det er vores opfattelse, at noten i al væsentlighed er korrekt opgjort og udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelsen § 2 stk. 3, herunder udmeldte krav til notens udformning.

Vi har ved vores revision ikke konstateret forhold vedrørende den modtagne erklæring, som giver anledning til kritiske kommentarer.

10 AFGIVNE REVISIONSBERETNINGER OG PÅTEGNEDE OPGØRELSER MV.

10.1 DIALOG MED POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

- Risiko- og planlægningsmøde med Økonomichef mfl. den 25. september 2023
- Dialog vedrørende afsluttende beretning med Direktionen mfl. den 8. maj 2024
- Aftalt deltagelse i møde i Økonomiudvalget 11. juni 2024 om revisionsberetning vedrørende kommunens årsregnskab for 2023

10.2 PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Alle opgørelser og indberetninger mv. er forsynet med revisorerklæring.

Der henvises til oversigten i bilag 3.

11 LEDELSENS REGNSKABSERKLÆRING

I forbindelse med revisionen af årsregnskabet har borgmester og kommunaldirektør over for os i regnskaberklæring bekræftet forhold af væsentlig betydning vedrørende årsregnskabet 2023, hvor vi har vurderet et behov herfor.

Den skriftlige erklæring omfatter oplysninger om pantsætninger og sikkerhedsstillelser, garantistillelser, retssager, besvigelser, begivenheder efter balancedagen, oversigt over ikke-korrigerede forhold samt andre områder, hvor det er vanskeligt at opnå et revisionsbevis.

Den modtagne regnskaberklæring har ikke givet anledning til kommentarer.

12 REVISORS ERKLÆRING

Vi bekræfter, at

- vi opfylder de i lovgivningen indeholdte habilitetsbestemmelser
- vi under revisionen har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om

Vi har iværksat foranstaltninger til sikring af, at BDO lever op til kravene i Bekendtgørelse om kommunal og regional revision.

Roskilde, den 17. maj 2024

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
CVR-nr. 20 22 26 70

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per Lund'.

Per Lund
Statsautoriseret revisor

BILAG 1, REVISIONSPÅTEGNING - KONKLUSION PÅ DEN UDFØRTE REVISION

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til Kommunalbestyrelsen i Ballerup Kommune

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Ballerup Kommune for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, jf. siderne 11-44, 48-56 og 225-239 i årsregnskabet 2023. Den reviderede del af årsregnskabet omfatter regnskabsopgørelse, balance, obligatoriske oversigter, anvendt regnskabspraksis og noter med følgende hovedtal:

- Resultat af ordinær driftsvirksomhed på -346,4 mio. kr.
- Resultat af det skattefinansierede område på -136,7 mio. kr.
- Aktiver i alt på 4.442,8 mio. kr.
- Egenkapital i alt på 1.463,0 mio. kr.

Årsregnskabet udarbejdes efter kravene i bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommuners budget og regnskabsvæsen, revision mv. (i det følgende kaldet "Regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen") og § 2 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets ressortområder (i det følgende kaldet "Refusionsbekendtgørelsen").

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Kommunen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 2023. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion

De sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter, hvoraf refusion og tilskud fra Staten udgør 259,1 mio. kr., og medfinansiering via ydelsesrefusion udgør 262,4 mio. kr., vedrører bl.a. dagpenge til forsikrede

ledige, løntilskud til personer i fleksjob, sygedagpenge, seniorjob, hjælp til flygtninge, botilbud, ophold på døgninstitutioner mv.

Ud fra vores professionelle vurdering er revisionen af området for de sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion det revisionsområde med størst betydning for den finansielle revision, da der er betydelige udgifter på dette område, som refunderes af Staten. Kommunen er ansvarlig for tilrettelæggelse af forretningsgange og interne kontroller, som sikrer korrekt sagsbehandling af borgernes rettigheder til sociale ydelser, herunder at der udbetales korrekte ydelser, som kan helt eller delvis refunderes af Staten i henhold til gældende love og regler. Vi fokuserede på området, da reglerne på området er komplekse og kræver, at ledelsen i Kommunen fastlægger retningslinjer for forretningsgange og sagsbehandling samt overvåger, at disse bliver fulgt.

Vores behandling i revisionen

Vores væsentligste revisionshandlinger vedrørende revision af sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter med statsrefusion har været:

- Vi har gennemgået og opnået forståelse for Kommunens væsentligste forretningsgange og testet relevante interne kontroller på områder med sociale- og beskæftigelsesmæssige udgifter, herunder tilknyttet statsrefusion på enkelte områder.
- Særligt vedr. ydelsesrefusion med og uden kommunal medfinansiering har vi kontrolleret, at regnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med bogføringen og afregninger (Ydelsesrefusioner).
- Vi har gennemført revision af et antal personsager til afdækning af, om der sker en korrekt udbetaling af sociale ydelser med refusion. Vi har udført vores handlinger i henhold til bekendtgørelse nr. 1681 af 11. december 2023 om statsrefusion og tilskud samt regnskabsaflæggelse og revision på visse områder inden for Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Beskæftigelsesministeriets, Udlændinge- og Integrationsministeriets og Børne- og Undervisningsministeriets ressortområder (refusionsbekendtgørelsen).
- Vi har revideret refusionskemaerne for 2023.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af Kommunalbestyrelsen godkendte årsbudget for 2023 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2023. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der i alle væsentlige henseender er rigtigt, dvs. udarbejdet i overensstemmelse med regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Kommunens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Kommunen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en

konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, altid vil afdekke væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres på grundlag af kravene i regnskabs- og revisionsbekendtgørelsen samt refusionsbekendtgørelsen, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen.

Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Kommunens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Kommunens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Kommunen ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres.

Andre Oplysninger end årsregnskabet og revisors erklæring herom

Ledelsen er ansvarlig for Andre Oplysninger. Andre Oplysninger omfatter de øvrige oplysninger i årsregnskabet, som ikke er omfattet af vores revision, jf. konklusionsafsnittet.

Vores konklusion om årsregnskabet dækker ikke Andre Oplysninger, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om disse.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse Andre Oplysninger og i den forbindelse overveje, om Andre Oplysninger er væsentligt inkonsistente med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation. Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er væsentlig fejlinformation i Andre Oplysninger, skal vi rapportere om dette forhold.

Vi har ingenting at rapportere i den forbindelse.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Yderligere oplysninger krævet i henhold til bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsberetning til Kommunalbestyrelsen.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i bekendtgørelse nr. 311 af 27. marts 2019 om kommunal og regional revision.

Udover den lovpligtige revision, har vi afgivet erklæringer på projektregnskaber, andre erklæringer, der er pålagt kommunen, samt udført diverse rådgivningsopgaver. Der henvises til revisionsberetningens bilag, for en detaljeret opstilling af opgaver.

Vi blev af Kommunalbestyrelsen første gang antaget som revisor for Kommunen den 27. september 2021 for regnskabsåret 2021 og har varetaget revisionen i en samlet opgaveperiode på 3 år frem til og med regnskabsåret 2023. Vi blev senest antaget efter en udbudsprocedure.

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

BILAG 2, PÅTEGNEDE OPGØRELSER OG ØVRIGE OPGAVER

Oversigt over revisionspåtegnede opgørelser for 2023

Vi har revideret og påtegnet følgende opgørelser og indberetninger:

- Musikskoleregnskab 2022
- Landsbyggefonden 2022
- BOSSINF 2022
- Energierklæring 2022
- Baltoppen LIVE for perioden 1. juli 2022 - 30. juni 2023
- Stoplov 2023
- Uhævede feriepenge
- Momsrefusion 2023
- Sociale ydelser 2023
- Integration 2023
- Særligt dyre enkeltsager 2023
- Boliglån 2023
- Projekt CAPE for perioden 1. oktober 2020 - 30. september 2023
- Dækningsafgift på offentlige ejendomme 2023

Gengivelse af forbehold vedrørende stoplov 2023

"Forbehold

Grundlag for konklusion med forbehold

Der er på tidspunktet for afgivelsen af denne erklæring ikke aflagt årsrapport for 2023 for Novafos Holding A/S, Novafos A/S, Novafos Spildevand Ballerup A/S, Novafos Vand Ballerup A/S, Novafos Måløv Rens A/S, BIOFOS Holding A/S, BIOFOS Lynettefællesskabet A/S, BIOFOS Spildevandscenter Avedøre A/S, BIOFOS A/S og årsregnskab for Ballerup Kommune. Vi har derfor ikke et fuldstændigt grundlag for at udtale os om registreringspligtige uddelinger og vederlag. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf.

På tidspunktet for afgivelsen af denne erklæring er vejbidraget alene acountofaktureret, og der foreligger ikke endelig dokumentation for, at opgørelsen af vejbidraget for 2023 modsvarer de faktiske omkostninger. Vi tager derfor forbehold for den mulige indvirkning heraf.

Konklusion med forbehold

Det er vores opfattelse, at kommunens indberetning og erklæring for perioden 1. januar 2023 - 31. december 2023, bortset fra den indvirkning af det i grundlag for konklusion med forbehold anførte, i alle væsentlige henseender er udarbejdet i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010."

Øvrige opgaver

Nedenfor er de væsentligste områder, BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab har ydet kommunen bistand eller påbegyndt bistand til, herunder særlige analyser mv.:

- Assistance med likviditetsmodel
- Assistance med den mellemkommunale assistent

- Rådgivning om NSIS
- Assistance med moms vedr. renovation

Forinden accept af ovennævnte arbejder har vi særskilt vurderet betydningen heraf for vores uafhængighed.

Det er vores opfattelse, at de udførte opgaver enkeltvis og samlet er udført i overensstemmelse med gældende bestemmelser om revisors uafhængighed.

BILAG 3, OMRÅDER MED SÆRLIGE RAPPORTERINGSKRAV

Vi har efterfølgende beskrevet den udførte revision på øvrige områder med særlige rapporteringskrav, hvor der ikke i forvejen er afgivet særskilt revisionsberetning.

Projektreghskaber med tilhørende revisionsprotokol

Vi har i løbet af regnskabsåret 2023 forsynet følgende projektreghskaber med vores revisionserklæring samt afgivet en revisionsprotokol til tilskudsyderen:

Socialstyrelsen

- Flere hænder og højere kvalitet i ældreplejen, 2023

Undervisningsministeriet

- De utrolige år i Ballerup Kommune for perioden 1. januar 2022 - 30. juni 2023

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

- Afklaring af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere for perioden fra 1. december 2020 - 31. marts 2023
- Inflationsstøtte til økonomisk sårbare børnefamilier, 1. halvår 2023
- Den regionale uddannelsespulje 2023

Børne- og Undervisningsministeriet

- Minimumsnormeringer, 2023

Alle projektreghskaber er forsynet med vores erklæring om, at tilskudsopgørelsen efter vores opfattelse i al væsentlighed er udarbejdet i overensstemmelse med tilskudsbyders tilskudsbrevs bestemmelser samt at tilskuddet er anvendt til det bevilgede formål.

De afgivne revisionsprotokoller er hver for sig ikke omfattet af § 42b, stk. 1, i Den kommunale Styrelseslov og er således ikke udsendt til de enkelte byråds-/kommunalbestyrelsesmedlemmer, men alene fremsendt til tilskudsbyder samt kommunens administration.

INDBERETNING TIL FORSYNINGSSEKRETARIATET, ENERGITILSYNET MV.

De tidligere kommunale forsyningsvirksomheder er omdannet til aktieselskaber med 100 % kommunalt ejerskab.

I forbindelse med kommunens indberetninger i henhold til:

- bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 om kommuners indberetninger efter lov om kommuners afståelse af vandforsyninger eller spildevandsforsyninger,
- kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 1624 af 18. december 2017 om kommuners indberetninger og erklæringer efter elforsyningslovens §§ 37 og 37 a og varmforsyningslovens §§ 23 l og 23 m

skal vi afgive revisionserklæring om rigtigheden og fuldstændigheden af kommunens indberetning.

Som led i revisionen vurderes endvidere, om takstfastsættelse sker på et tilstrækkeligt og objektivt grundlag, således at der ikke sker indirekte udlodninger eller ulovlig støtte/tilskud i forhold til selskaberne.

Konklusion

Vi har på baggrund af revisionen af indberetningen iht. bekendtgørelse nr. 1212 af 14. oktober 2010 for regnskabsåret 2022 forsynet indberetningen med et forbehold, idet kommunens vejbidrag er fastsat til 2 %, hvilket der ikke er dokumentation for, at omkostningerne modsvarer.

Ydermere er det konstateret, at på tidspunktet for afgivelsen af denne erklæring er vejbidraget alene acontofaktureret, og der foreligger ikke endelig dokumentation for, at opgørelsen af vejbidraget for 2023 modsvarer de faktiske omkostninger.

Gengivelse af forbeholdet fremgår af bilag 2.

Revisionen af indberetningen ift. kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 1624 af 18. december 2017 for regnskabsåret 2023 er ikke udført endnu, da fristen er 1. september 2024.

BILAG 4, ROTATIONSPLAN OG OPFØLGNING - FORVALTNINGSREVISION OG JURIDISK-KRITISK REVISION

Regnskabsår	Gennemgåede plantemaer og emner		Væsentlige kommentarer til opfølgning
	<i>Forvaltningsrevision, jf. SOR 7</i>	<i>Juridisk-kritisk revision, jf. SOR 6</i>	
2021	Aktivitets- og ressourcestyring på drifts- og entreprenørenheder	Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner på drifts- og entreprenørenheder	Ingen væsentlige kommentarer til opfølgning.
2022	Styring af offentlige indkøb: Kontrol af kontraktstyring i forhold til indkøb	Gennemførelse af indkøb: Kontrol af procedurer for kontraktindgåelser på indkøbsområdet	Ingen væsentlige kommentarer til opfølgning.
2023	Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter	Gennemførelse af salg	Ingen væsentlige kommentarer til opfølgning.

Herudover gennemgås årligt plantemaet "Rettighedsbestemte overførsler", jf. SOR 6. Her henvises nærmere til kapitlet "Revision af de sociale regnskaber - områder med statsrefusion".

	2021	2022	2023
Juridisk-kritisk revision			
Gennemførelse af indkøb		X	
Løn- og ansættelsesmæssige dispositioner	X		
Gennemførelse af salg			X
Myndigheders gebyropkrævning			
Afgørelser om tildeling af tilskud mv.			
Rettighedsbestemte overførsler	X	X	X
Forvaltningsrevision:			
Aktivitets- og ressourcestyring	X		
Mål- og resultatstyring			
Styring af offentlige indkøb		X	
Budgetstyring af flerårige investeringsprojekter			X
Styring af offentlige tilskudsordninger			

Der er ikke konstateret væsentlige kommentarer til opfølgning for 2022.